

2018

Збірник матеріалів

**І Міжнародної
науково-практичної конференції
«Technology, Engineering and Science – 2018»**

Міністерство освіти і науки України

Університет Гринвіча
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

TECHNOLOGY, ENGINEERING AND SCIENCE – 2018

Збірник наукових праць
за матеріалами

I Міжнародної
науково-практичної конференції

24 – 25 жовтня 2018 року

Лондон 2018

Шарий Г.І., д.е.н., ORCID 0000-0001-5098-2661

e-mail: shariy.grigoriy61@gmail.com

Дубіщев В.П., д.е.н., професор, 0000-0001-9460-7054

e-mail: dubishev@pntu.edu.ua

Карюк А.М., к.т.н., доцент, ORCID 0000-0003-4839-024X,

e-mail: kariuk15@ukr.net

Кобець С.П., к.е.н., ORCID 0000-0003-3632-1175

e-mail: kobetssp@yandex.ua

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМ КАПІТАЛОМ

Анотація. *Обґрунтовано та представлено методологічні засади інституціоналізації земельних відносин, інституціоналізації оцінки землі. Обґрунтовано шляхи вирішення проблем об'єктивного визначення механізму оцінки абсолютної ренти з врахуванням особливостей сучасного землекористування.*

Ключові слова: *абсолютна рента; сукупна рента; інституціоналізація земельних відносин; інституціоналізація оцінки землі; рентний дохід.*

Sharyi G., Doctor of Economics, ORCID 0000-0001-5098-2661

e-mail: shariy.grigoriy61@gmail.com

Dubischev V., Doctor of Economics, Professor, ORCID 0000-0001-9460-7054

e-mail: dubishev@pntu.edu.ua

Kariuk A., PhD, Associate Professor, ORCID 0000-0003-4839-024X,

e-mail: kariuk15@ukr.net

Kobets S., PhD in Economics; ORCID 0000-0003-3632-1175

e-mail: kobetssp@yandex.ua

Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

MANAGEMENT BY LAND CAPITAL

Abstract. *Methodological preconditions for land relations and land evaluation institutionalization are grounded and represented. The ways for solving problems of objective defining the mechanism for absolute rent estimation taking into account present days land using peculiarities are grounded.*

Keywords: *absolute rent, aggregated rent, land relations institutionalization, renting approach.*

Не вирішена проблема об'єктивного визначення механізму оцінки абсолютної ренти. Абсолютна рента в інституціональному вимірі не має адекватної її сутності форм реалізації. Як наслідок, відсутня системна збалансованість в суспільстві при розподілі доходів в аграрній галузі. З цією проблемою прямо пов'язана проблема інституціоналізації оцінки земель [1].

Отримання сукупної ренти, яку вилучають власники (орендодавці) земель сільськогосподарського призначення не є повним, якщо не буде враховано величину абсолютної ренти.

Переваги визначення абсолютної ренти надано методиці та підходу які найбільш повно розкривають механізм оцінки [2]. Має місце причина, що зачіпає сутність абсолютної ренти, щодо заміни у вигляді показника абсолютного рентного доходу. Залишається відкритим питання за якою методикою визначати розмір абсолютної ренти.

Порядок обчислення нормативної грошової оцінки земель закріплено інституціонально, у законодавчо визначених методиках. Існують дві методики, які законодавчо прийняті і є чинними на сьогодні, фактично вони одна одну дублюють, не визначаючи механізм встановлення абсолютного рентного доходу на землях

сільськогосподарського призначення. Останній в них виступає законодавчим імперативом, без пояснень і посилань на методику, яка б розкрила механізм його обчислення в грошовому або натуральному вигляді.

Необхідно узгодити Закон України «Про оцінку земель» й іншими підзаконними актами у питаннях запровадження й розмежування методичних підходів та уточнень дефініцій. Рентний дохід, повинен враховувати й величину абсолютного рентного доходу або еквівалент абсолютної ренти, який обов'язково має бути прийнятим на підставі єдиного методичного підходу.

У дослідженні розглянуті різні варіанти з оцінки можливого одержання величини абсолютної ренти [2], де враховувалися зернові культури та були відібрані найбільш вагомими сільськогосподарські культури в структурі посівів Полтавської області, також зважали на агрономічну роль при організації екологічно- й економічно-ефективних сівозмін.

Закономірним є підхід, який враховує вартісну концепцію. Концепція передбачає певний об'єкт – товар за яким здійснюється оцінка. Недоліком даного підходу є суттєва складність визначення вартісних параметрів товару. Гіпотетично вартість товарів не повинна мати суттєвих відмінностей між собою, адже неодмінно виникне ситуація коли вони матимуть різну величину абсолютної ренти.

Розрахунки за методики І.І. Лукінова (1964 р.), які проводилися для зернового господарства, поруч із відсутністю в них абсолютної ренти, не враховували й ренти за віддаленістю земель до ринків збуту. Питання щодо обчислення абсолютної ренти за такого підходу теж потребують всебічного дослідження.

Неврахування величини вилученої ренти за розміщення гірших за якістю чи ґрунтово-кліматичними умовами земель до ринків збуту підвищує розмір абсолютної ренти (рентного доходу), але необхідно виключати не всю диференціальну ренту за розміщення гірших по якості земель до ринків збуту, а ту частину, яка виявлена на землях з гіршим розташуванням до ринків збуту.

Для безпосередніх виробників сільськогосподарської продукції (продукції землеробства) рента не викликає сумнівів щодо включення до виробничої собівартості, тому ми погоджуємося з думкою провідних вчених-економістів в даному питанні, та поділяємо думку першого Нобелівського лауреата з економіки П. Самуельсона. С. В. Мочерний співставляв суспільну вартість (ціни рівноваги) та ціни на сільськогосподарську продукцію, що встановлюються залежно від умов виробництва на гірших або віддалених від ринку землях.

Розглянута модель формування суспільної вартості встановлення цін на сільськогосподарську продукцію наводить на думку звернути увагу не тільки на умови регулювання цін на продукцію, але й на механізм встановлення рівня цін.

Література

1. *Гражесвська А. Структура та характерні ознаки системи сучасних рентних відносин. 11(176)/2015. – Economics, 2015; 11 (176): 13-16. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2015/176-11/2>*
2. *Шарий Г.І. Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України. [Моногр.] /Г.І. Шарий – Полтава. – 2016. – 604с.*